

Heidegger: Vom Wesen der Wahrheit [úvaha]

Ladislav Hejdánek

jedná se o část původního dokumentu:

[Heidegger: Vom Wesen der Wahrheit](#)

- ♦ poznámky, česky, vznik: 13. 11. 1972
- ♦ notes, Czech, origin: 13. 11. 1972

Heidegger: *Vom Wesen der Wahrheit* – úvaha [1972]

13. 11. 1972

V předchozí, druhé kapitole byla řeč o příkazu, německy Weisung. Na tuto zmínku navazuje počátek třetí kapitoly. První věta je otázka: odkud se bere tento příkaz? Jaký to je příkaz? V té větě se uvádí, že je to příkaz, spravovat se předmětem a souhlasit na základě správnosti. Rozumí se souhlasit s tím předmětem. V té předchozí, druhé kapitole se říkalo, že jde o příkaz, vyslovit jsoucno tak, jak je. A právě tímto příkazem se má řídit vypovídání. Jestliže se opravdu vypovídání řídí tímto příkazem, spravuje se potom jsoucnem. Richtet sich nach dem Seienden. A tedy jsoucno se stává zjevným a zjevené se stává směrnicí pro představující shodu. Tedy máme tady několik vztahů: jsoucno přesahuje, trčí do otevřeného pole, do toho, čemu Heidegger říká das Offene. A tím, že tam vstupuje, se stává zjevným. Tím však, že se stává zjevným, stává se zároveň směrnicí pro představující shodu, resp. vůbec pro výpověď. Vypovídání znamená ovšem právě krok do otevřenosti, krok do otevřeného pole. Tedy otevřené pole je ten prostor, to místo, na němž se setkává člověk, Dasein, se jsoucnem, ale pouze za toho předpokladu a na tom základě, že člověk vstupuje do otevřenosti, do otevřeného pole jako otevřený, tj. že se otvírá pro otevřené pole, a pro to, co v něm se stává zjevným. A na druhé straně, za předpokladu, že jsoucno se stává zjevným v tomto otevřeném poli, že nezůstává skryto, že vstupuje na místa, kde je své skrytosti zbavováno, kde přestává být skryto, kdy je neskryto, nezahaleno. A nyní přichází otázka: jak může představující vypovídání vůbec dostat předem směr, předpis směru, udání směru, „Vorgabe einer Richte“, a přikázání, navedení, poukaz k sladění? A odkud? Tím začíná vlastně kapitola: odkud? A teď tam dochází k zvláštní věci. Heidegger prohlašuje, že něco takového je možné jen tak, že se toto předchozí dávání, „Vorgabe“, ev. „dieses Vorgeben“, že toto dávání předem se již uvolnilo pro otevřenost, se uvolnilo pro otevřené pole. Uvolnilo se do tohoto otevřeného pole, a uvolnilo se v něm pro ono zjevné, které z něho působí, „waltet“. A toto sebeodevzdání, sebeuvolnění, sebeoddání tomuto závaznému směru, pro tento závazný směr, je možné pouze za jednoho základního předpokladu, totiž za předpokladu svobody. A jaké svobody? Svobody vůči zjevnému v otevřenosti, vůči tomu, co se v otevřeném poli zjevuje. To je tedy bytostným určením svobody: být svoboděn vůči zjevnému. Pouze na základě tohoto svobodného otevření vůči zjevnému je možná správnost.

Heidegger říká, že tato svoboda znamená nechat jsoucno být, tj. nechat být ono jsoucno, které se otvírá, které je rozevřeno v otevřeném vztahování. Německy to zní: das jeweils in einem offenständigen Verhalten offene Seiende. A tato svoboda tedy znamená ponechat jsoucno být, ale ponechat je být v tom, že nezůstává v sobě uzavřeno, nýbrž se rozevívá, jde nám vstříc, vychází do zjevnosti, stává se zjevným a v této zjevnosti se k nám vztahuje. Nechat je tedy tím otevřeným, rezevřeným, tím otevřeně se vztahujícím k nám, znamená pravý opak nějakého opomíjení a lhostejnosti. Znamená to sebeoddání jsoucnu. To znamená, jak čteme, oddat se otevřenému poli a jeho otevřenosti, do níž přechází každé jsoucno, které ona jaksi nese s sebou. Tady budeme muset přihlídnout k německému textu, protože to slovo „přechází“ má v našem jazyce dost nepříznivé konotace. V německém textu to „přechází“ je „hereinsteht“. Říká: sich einlassen auf das Offene und dessen Offenheit, in die jegliches Seiende hereinsteht, das jene gleichsam mit sich bringt. Tedy zase i to druhé: ne ona že to nese, tj. ta otevřenost, že je nese s sebou, ale „mit sich bringt“, je přináší s sebou. Otevřenost přináší s sebou i jsoucno, které se staví do ní, které do ní proniká, které se v ní ustavuje, bychom mohli přeložit to „hereinsteht“. Neoddáváme se tedy přesně vzato jsoucnu, nýbrž oddáváme se onomu otevřenému poli, do něhož se staví a je stavěno, je pojímáno, jímž je přinášeno jsoucnu, tak že se stává zjevným. Naše oddanost nemíří na jsoucno a nekončí u jsoucna, nýbrž míří na onu otevřenost, na ono otevřené pole, které umožňuje, aby každé jsoucno se stalo zjevným. Toto otevřené pole, v němž se jsoucno stává zjevným, ale do něhož i my lidé, pobývajíc na světě, vstupujeme, se v západním myšlení nazývá „neskrytost“, „neskrytým“. Neoddáváme se tedy jsoucnu, nýbrž jeho neskrytosti, jeho odkrytí, odkrytosti. To znamená, že toto naše sebeoddání, neznamená, že propadneme jsoucnu, nýbrž naopak, že v jistém smyslu a do jisté míry od jsoucna odstoupíme, získáme od něho odstup, aby se v tomto odstupu, který se kryje s oním „ponechat jsoucno tím, čím

jest“, aby se v tomto odstupu jsoucno zjevilo jako to, čím je a jak je, a aby si z něho takto zjeveného, z tohoto jeho vyjevení mohla vzít představující shoda, tj. i představující výpověď směrnicí.

Svoboda se tedy vystavuje jsoucnu jako takovému. A přesněji, vystavuje se odkrytosti jsoucna, vystavuje se jeho nezakrytosti. Ale ovšem to má ještě svůj druhý moment, svou druhou stránku. Ta odkrytost sama je udržována, německy „verwahrt“, tedy uskutečňována, uplatňována, stává se platnou, pravou, ek-sistentním sebeoddáním. Tedy tím, že se oddáváme odkrytosti jsoucna, tím zároveň realizujeme, uskutečňujeme tuto odkrytost. Tím že my vstupujeme do otevřenosti, umožňujeme, aby se v otevřenosti, v otevřeném poli jsoucno stávalo zjevným. A to jest aby se stávalo tím, čím je. V tom smyslu ona ek-sistence znamená vystavení do odkrytosti jsoucna jako takového, a protože odkrytost jsoucna se uskutečňuje v onom otevřeném poli, znamená existence zakořeněnost v této svobodě, je umožněna touto svobodou a realizuje se v ní.

(13. 11. 1972, PNP – večer)